

LBRIS

We know
books

BERNARD WERBER

Revoluția furnicilor

Traducere din limba franceză și note de
GABRIEL SOARE

 UNIVERS

CUPRINS

PRIMUL JOC. Inimă	7
AL DOILEA JOC. Pică	189
AL TREILEA JOC. Caro	371
AL PATRULEA JOC. Treflă	573
<i>Mulțumiri</i>	693

1. Sfârșit

Mâna a deschis cartea.

Ochii încep să alerge de la stânga la dreapta, apoi coboară când ajung la capăt de rând.

Ochii se deschid mai larg.

Puțin câte puțin, cuvintele interpretate de creier dau naștere unei imagini, unei imense imagini.

În fundul craniului, uriașul ecran panoramic intern al creierului se aprinde. Este începutul.

Prima imagine reprezintă...

2. Plimbare prin pădure

... Universul imens, bleumarin și înghețat.

Să examinăm mai îndeaproape imaginea și să dăm zoom pe o regiune presărată cu zeci de mii de galaxii multicolore.

La capătul unui braț al uneia dintre aceste galaxii: un bătrân soare care strălucește.

Imaginea alunecă iar înainte.

În jurul acestui soare: o mică planetă caldă marmorată cu nori sedefii.

Sub acești nori: oceane mov țărnurite de continente maronii.

Pe aceste continente: lanțuri de munți, câmpii, valuri de păduri turcoaz.

Sub ramurile arborilor: mii de specii de animale. Și, printre ele, două specii deosebit de evolute.

Pași.

Cineva mergea prin pădurea primăvărată.

Era o tânără fată. Avea părul lung, neted și negru. Purta o haină neagră peste o fustă lungă de aceeași culoare. Pe irisurile ei gri-deschis erau desenate motive complicate, aproape în relief.

În zorii unei zile de martie, ea înainta în pas vioi. Din când în când, pieptul i se ridica în urma efortului.

Câteva broboane de sudoare i se formau pe frunte și deasupra gurii. Atunci când îi alunecară spre comisura buzelor, le aspiră dintr-odată.

Fata cu ochii gri-deschis se numea Julie și avea nouăsprezece ani. Bătea la pas pădurea în compania tatălui ei, Gaston, și a câinelui ei, Ahile, când, deodată, se opri. În fața ei se înălța, ca un deget, o imensă stâncă de gresie, aplecându-se peste o râpă.

Înaintă până în vârful stâncii.

I se păru că distinge, dedesubt, un drum care ducea spre un bazin, departe de cărările bătătorite.

Își făcu mâinile pâlnie la gură:

— Hei, tată! Cred că am descoperit un drum nou. Urmează-mă!

3. Înlănțuire

Aleargă drept în față. Coboară în fugă panta. Face slalom pentru a evita mugurii de plop care se înalță în tije purpurii în jurul ei.

Aplauze din aripi. Niște fluturi își întind vecele somptuos decorate și bat aerul urmărindu-se unii pe alții.

Brusc, o frunză frumoasă îi atrage privirea. Este genul de frunză delicioasă, capabilă să te facă să uiți tot ce îți propui să faci. Se oprește din alergare, se apropie.

Admirabilă frunză. Nu trebuie decât să o taie într-un pătrat, să o zdrobească puțin, apoi să o acopere cu salivă ca să fermenteze până ce va forma o mică bilă albă plină de micelii cu o aromă suavă. Cu tăișul mandibulei, bătrâna furnică roșiatică taie baza tije și ridică frunza deasupra capului, ca pe o velă mare.

Numai că insecta nu cunoaște nimic din principiile navigației cu pânze. Abia ridică frunza, că este pe loc umflată de vânt. În ciuda tuturor micilor ei mușchi tari, bătrâna furnică roșiatică este prea ușoară pentru a-i ține contragreutate. Dezechilibrată, se răstoarnă. Cu toate ghearele ei, se agață de creangă, însă briza este prea puternică. Dusă de vânt, furnica își ia zborul.

N-are timp decât să lase frunza înaintea de a zbura prea sus.

Frunza coboară domol, zigzagând prin aer.

Bătrâna furnică o observă căzând și își spune că nu este nimic. Sunt și altele, mai mici.

Frunza nu se mai oprește din căzut, ondulându-se. Îi ia ceva timp să aterizeze liniștit pe pământ.

Un limax observă frunza de plop. O gustare bună la orizont!

O șopârlă observă limaxul, se pregătește să-l înfulece, apoi observă și ea frunza. Mai bine să-l aștepte pe limax să se-nfrupte cu frunza lui, va fi apoi mai grasuț. Privește pe furiș masa limaxului.

O nevăstuică reperează șopârla și se pregătește să o devoreze, când observă că părea să aștepte ca limaxul să mănânce frunza și se hotărăște să aștepte și ea la rândul ei. Sub rămurele, trei ființe complementare din punct de vedere ecologic se spionează.

Brusc, limaxul vede un alt limax apropiindu-se. Și dacă acesta ar vrea să-i fure comoara? Fără să mai piardă timp, se repede spre apetisanta frunză și o devorează până la ultima nervură.

Abia și-a terminat masa, că șopârla sare pe el și îl înghite ca pe o spaghetă. A venit clipa ca nevăstuica să se repeadă la rândul ei pentru a prinde șopârla. Aleargă, sare peste rădăcini, însă, brusc, se lovește de ceva moale...

4. Un nou drum

Fata cu ochii gri-deschis nu văzuse nevăstuica venind. Ivindu-se dintr-un tufiș, animalul se lovise de picioarele ei.

Tresări în urma șocului și piciorul ei alunecă pe marginea stâncii de gresie. În dezechilibru, privi prăpastia de sub ea. Să nu cadă. Orice-ar fi, să nu cadă.

Fata dădu din brațe, bătu aerul pentru a-și reveni. Cât pe ce. Timpul părea că încetinește.

Va cădea? Nu va cădea?

Pentru o clipă crezu că avea să poată scăpa, însă o briză ușoară îi transformă brusc pletele negre într-o velă zdrențuită.

Totul se înlănțui astfel încât să cadă de partea greșită. Vântul o împinse. Piciorul îi alunecă iar. Pământul îi fugi de sub picioare. Ochii gri-deschis i se măriră. Pupilele i se dilatară. Genele i se zbătură.

Alunecând, fata căzu în râpă. În cădere, pletele negre îi alunecară peste chip ca pentru a-l proteja.

Încercă să se agațe de rarele plante de pe pantă, însă acestea îi scăpau printre degete, nelăsându-i decât florile lor și iluziile ei. Se rostogoli în pietriș.

Denivelarea era prea abruptă pentru a-i permite să se ridice. Se arse într-o perdea de urzici, se zgârie într-un tufiș de mărăcini, se rostogoli până la un strat de ferigi unde spera că avea să se termine căderea. Vai, frunzele mari mascau o a doua râpă, și mai abruptă. Își jupui mâinile de pietre. Un nou desiş de ferigi

se dovedi la fel de înșelător. Trecu de el și continuă să cadă. Cu totul, traversă șapte pereți de plante, zgâriindu-se în zmeuri sălbatici, făcând să zboare într-un nor de stele un buchet de flori de pădăie.

Încă aluneca, aluneca mereu.

Lovi cu piciorul un pietroi mare, ascuțit și o durere fulgerătoare îi sfâșie călcâiul. La capătul cursei, o băltoacă de noroi bej o primi ca un refugiu lipicios.

Se puse în șezut, se ridică, se șterse cu niște smocuri de iarbă. Numai bej. Hainele, chipul, părul, totul era acoperit cu pământ noroios. Avea noroi până și în gură, un noroi amar la gust.

Fata cu ochii gri-deschis își masă călcâiul dureros. Încă nu-și revenise din uimire când simți ceva rece și vâscos alunecând peste încheietura mâinii ei. Se cutremură. Un șarpe. Mai mulți șerpi! Căzuse într-un cuib de șerpi și ei erau acolo, cățărându-se pe ea.

Scoase un strigăt de spaimă.

Dacă șerpii nu sunt dotați cu auz, limba lor extrem de sensibilă le permite să perceapă vibrațiile din aer. Pentru ei, acest strigăt răsună ca o explozie. Speriați la rândul lor, fugiră care încotro. Mamele șerpi îngrijorate își acoperiră șerpișorii legănându-se pentru a lua forma unor S-uri agitate.

Tânăra fata își trecu mâna peste față, își ridică șuvița care îi stânjenea privirea, scuipă iar pământul amar și se strădui să urce panta. Era prea abruptă și călcâiul o săgeta. Se resemnă să se așeze din nou și să strige.

— Ajutor! Tată, ajutor! Sunt aici, jos de tot. Vino să mă ajuți! Ajutor!

Urlă timp îndelungat. Degeaba. Era singură și rănită pe fundul unei prăpastii și tatăl ei nu apărea. Se rătăcise și el? În cazul acesta, cine avea să o descopere în străfundurile pădurii, dincolo de atâtea desişuri de ferigi?

Fata cu ochii gri-deschis respiră adânc, străduindu-se să-și calmeze inima care o luase la galop. Cum să iasă din această capcană?

Își sterse noroiul care încă îi murdărea fruntea și observă împrejurimile. Pe dreapta, pe marginea șanțului, distinsese o zonă mai întunecată traversând iarba înaltă. De bine, de rău, se îndreptă spre ea. Între ciulini și cicori se ascundea intrarea într-un soi de tunel săpat chiar în pământ. Se întrebă ce animal construisese acest terariu uriaș. Era prea mare pentru un iepure, o vulpe sau un viezure. Nu erau urși în această pădure. Oare era refugiul unui lup?

Totuși, locul cu tavanul jos era suficient de spațios pentru a permite trecerea unei persoane de mărime medie. Nu se simțea în largul ei aventurându-se acolo, însă spera că acest pasaj îi va permite să iasă undeva. Atunci, pe brânci, se afundă în acest culoar argilos.

Înainta pe băjbăite. Locul se dovedea a fi din ce în ce mai întunecat și mai rece. Ceva acoperit de țepi fugi de sub palma ei. Un arici sperios se făcuse ghem în drumul ei înainte de a o șterge în direcția opusă. Ea înaintă în beznă totală, simțind un freamăt în jurul ei.

Cu ceafa plecată, înainta mereu pe coate și pe genunchi. Copil fiind, îi luase mult să învețe să stea în picioare și apoi să meargă. În vreme ce majoritatea copiilor merg de la vârsta de un an, ea așteptase optsprezece luni. Poziția verticală i se păruse prea riscantă. Era mai sigur de-a bușilea. Vedea de aproape tot ceea ce se perinda pe podea și, atunci când cădea, era de la o înălțime mai mică. Și-ar fi petrecut de bunăvoie restul existenței la nivelul podelei dacă mama și doicile ei nu ar fi constrâns-o să stea în picioare.

Tunelul ăsta nu se mai termina... Pentru a-și face curaj să continue, se strădui să fredoneze un cântecel:

*Un șoarece verde
Alerga în iarba verde
De coadă e capturat
Domnilor e arătat.
Acești domni ne spun,
Înmuiați-l în ulei,
Înmuiați-l în apă
Și-o să aveți o masă caldă!*

De trei sau patru ori, și din ce în ce mai tare, ea repetă această melodie. Profesorul ei de muzică, profesorul Yankélévitch, o învățase să se învâluie în vibrațiile vocii ei ca într-un cocon protector. Însă aici era într-adevăr prea frig pentru a cânta. Cântecelul se transformă curând într-un abur emanând din gura ei înghețată, apoi se termină într-o respirație grea.

Ca un copil care, făcând o prostie, și-a pus în cap să meargă până la capăt, nu se gândi să facă totuși cale întoarsă. Julie se târa pe sub pielea planetei.

I se păru că apare o licărire slabă în depărtare.

Epuizată, se gândi că era vorba despre o halucinație atunci când licărirea se împărți în multiple și minuscule scânteieri galbene, unele pâlpâind.

Fata cu ochii gri-deschis își imaginează pentru o clipă că în acest loc subteran erau diamante. Apropiindu-se, recunoscuseră licuricii, insecte fosforescente așezate pe un cub perfect.

Un cub?

Întinse degetele și, de îndată, licuricii se stinseră și se făcură nevăzuți. Julie nu se putea baza pe văzul ei în acest întuneric total. Pipăi cubul, cu toată atenția. Era neted. Era tare. Era rece. Și nu era nici o piatră, nici vreun ciob de rocă. Un mâner, o încuietoare... era un obiect făcut de mâna unui om.

O mică valiză de formă cubică.

La capătul puterilor, ieși din tunel. Sus, un lătrat vesel îi spuse că tatăl ei o găsisse. Era și el acolo, împreună cu Ahile și, cu o voce moale și îndepărtată, spuse:

— Julie, ești acolo, fata mea? Răspunde, te rog, dă-mi un semn!

5. Un semn

Cu capul, face o mișcare în formă de triunghi. Frunza de plop se sfâșie. Bătrâna furnică roșiatică prinde o alta și o gustă la baza copacului, fără să-i mai lase timp să fermenteze. Dacă masa nu are gust bun, este măcar întăritoare. În orice caz, nu-i plac în mod deosebit frunzele de plop, preferă carnea, dar cum nu a mâncat încă nimic de la evadarea ei, nu e momentul să facă pe mofturoasa.

Odată înghițită hrana, nu uită să se și curețe. Cu vârful ghearei, își apucă lungă antenă dreaptă și o îndoaie spre înainte până să o aducă la nivelul buzelor. Apoi, sub mandibule, o direcționează spre tubul ei bucal și aspiră tija pentru a o curăța.

Odată cele două antene înmuiate bine, le netezește în fanta cu perii mici de sub tibiile ei.

Bătrâna furnică roșiatică își mișcă articulațiile abdomenului, toracelui și gâtului până la capătul extrem de răsucire. Cu ghearele, își curăță apoi sutele de omatidii ale ochilor. Furnicile nu dispun de pleoape pentru a-și proteja și umezi ochii; dacă nu se gândesc să își frece în permanență lentilele oculare, după ceva timp nu mai disting decât imagini neclare.

Pe măsură ce omatidiile i se limpezesc, vede din ce în ce mai bine ce se află în fața ei. Uite, e ceva. Este mare, chiar imens, plin de țepi, se mișcă.

Atenție, pericol: un arici enorm iese dintr-o peșteră!

Să fugă, și repede. Ariciul, o bilă impunătoare acoperită cu ace ascuțite, se repede spre ea, cu gura larg deschisă.

6. Întâlnire cu cineva uimitor

Avea înțepături peste tot pe corp. Din instinct, își curăță cu puțină salivă cele mai adânci răni. Șontăcâind, cără valiza cubică până în camera ei. O clipă, se așează pe pat. Deasupra, pe perete, se întindeau de la stânga la dreapta postere cu Maria Callas, Che Guevara, The Doors și Attila Hunul.

Julie se ridică greoi pentru a se duce la baie. Făcu un duș foarte fierbinte și se frecă viguros cu săpunul ei parfumat cu lavandă. Apoi se înveli cu un prosop mare, își strecură picioarele în niște papuci moi și începu să-și curețe hainele negre de bucățile de pământ bej care le murdăreau.

Imposibil să-și pună din nou pantofii. Călcâiul rănit își dublase volumul. Căută pe fundul unui dulap o veche pereche de sândăluțe de vară ale căror curelușe aveau dublul avantaj de a nu apăsa pe călcâi și de a-i lăsa degetele de la picioare afară. Julie avea într-adevăr picioare mici, însă foarte late. Or, majoritatea producătorilor de încălțăminte nu gândeau pentru femei decât pantofi cu forme înguste și alungite, ceea ce avea deplorablele efecte de a înmulți bătăturile dureroase.

Din nou, își masă călcâiul. Pentru prima dată, i se părea că simte tot ce era pe acolo, ca și cum oasele, mușchii, tendoanele ei ar fi așteptat acest incident pentru a se manifesta. Acum, toate ieșeau la iveală. Existau. Se manifestau prin semnale de alarmă.

Cu voce joasă, ea îl salută: „Bună ziua, *călcâiul* meu.“

O amuza să își salute astfel o părțică din corp. Nu se interesa de călcâiul ei decât pentru că era rănit. Însă, dacă se gândea mai bine, când se gândea ea la dinții ei dacă nu când aceștia